

Y_MTV__00150_00100_001_001_Sad

Tophane Müşirliği

Bakteriyolojihane müdürü Doktor Mösyö Nikol, Tophâne’de bana gelerek yanında beraberce getirdiği Sultânî [Galatasaray] Okulu hocalarından Mösyö Leon İzovar isimli zât tarafından padişaha takdimi rica olunan Radyografi tasviriyle, bu konudaki evrak bana verilerek padişaha takdim kılınmış olup emir ve görüşlerinize sunarım.

31 Ocak 1897

Tophane Müşiri ve Bütün Askeri Okullar Bakanı

Râgıb

Y_MTV__00150_00100_002_001_Çev

Rikâb-ı kamer-tâb-ı cenab-ı tâcdâriye

Cenab-ı Hak eğitime büyük destek veren padişahımızı devamlı şevket ve şan buyursun âmin.

Eğitime destek veren padişahımızı sayesinde bu sene içinde bütün cerrahi ameliyatların hepsinde “radyografi” ile çıkarılan resimlerin bir kaçını sultanıma arz ediyorum. Bu resimlerden biri Fransız Hastanesi başcerrahı Doktor Lardiyi cüzzam-ı asabi hastalığına dair araştırma ve incelemeye sevk eylemiş ve Piniye başcerrahı Doktor Berje tarafından yazılıp Paris Doktorları Akademisine sunulan rapora da temel teşkil etmiştir.

Gerçekleştirdiğim denemelerle kıymetli taşların tayin ve ayrılması ve bazı karışık maddelerin incelenmesi m¼mk¼n olmuş ve bu yaptığım denemeler “ağraje” ilmi r¼tbesine sahip olan M¼sy¼ Vallo’nun “Jenisivil” isimli gazeteye radyografi ¼zerine yazdığı uzun ve ayrıntılı makalede b¼y¼k takdirle duyurulmuştur. V¼cudun iç organları yaralı ve sakat olanları radyografi sayesinde dıştan incelenmekle doktorlar ve cerrahların kıymetli bir hediye-yi incelemeye n¼il olduğu gibi ř¼pheli paketlerin içeriği da derhal anlaşılabildiğinden Fransa hastane, g¼mr¼k ve posta idarelerinde radyografi daireleri açılmıştır. İlim ve fennin y¼kselmesi için çok gayretler sarfeden padişahımızın bu y¼n¼yle b¼t¼n aksamıyla beş y¼z lira Osmanı sarfına ihtiyaç g¼steren bir radyografi numune laboratuvarı kurmak ve açmak için bana imtiyaz vermesini rica eder ve belirlenecek hastanelere radyografiye ait hizmetlerin m¼kemmel ve d¼zenli şekilde gerekleştireceğimi arz ederim. Padişahımızın bu konudaki emir ve g¼r¼řlerine hazırım.

28 Ocak 1897

Ben de

Pangaltı’da B¼y¼kdere caddesinde 89 numaralı hanede oturan Sultani Okulu hocalarından Paris ¼niversitesi fen b¼l¼m¼ inceleme laboratuvarı eski ¼meliyat başkanı

Leon İsoard

Y__MTV__00150_00100_001_001_Çev

Tophâne-i Âmire Müşîriyyeti Husûsiyye

Bakteriyolojihâne-i şâhâne müdiri Doktor Mösyö Nikol, Tophâne-i Âmire'de nezd-i âcizâneme gelerek yanında berâberce getirmiş olan Mekteb-i Sultânî muallimlerinden Mösyö Leon İzovar nâm zât tarafından atebe-i seniyye-i Hazret-i hilâfet-penâhîye takdimi ricâ olunan Radyografi tasvîriyle bu bâbdaki evrâk yâver-i âcizîye tevdîan savb-ı âlî-i atûfilerine takdim kılınmış olmağla ol bâbda emr u irâde hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fi 37 Şabân sene [1]314

Ve fi 19 Kânûn-i sâni sene [1]312

Yâverân-ı hazret-i şehriyârîden

Tophâne -i Âmire Müşîri ve Umum

Mekâtib-i Askeriyye-i Şâhâne Nâzırı

Râgıb

Y__MTV__00150_00100_002_001_Çev

Rikâb-ı kamer-tâb-ı cenab-ı tâcdâriye

Cenâb-ı Hak pâdişah-ı maarifperver ve şehriyâr-ı kerem-güster efendimiz hazretlerini ilâ-âhirü'd-deveran erike-pîrâyı şevket ü şân buyursun âmin.

Sâye-i Maarif-pîrâye-i cenâb-ı mülükanelerinde bu sene zarfında hemen kâffesi ameliyât-ı cerrahiye icrası zımında “radyografi” ile ahz olunan tasvirlerin bir kaçını huzur-ı

dekâyık-nüşûru mülk-dârilerine arz eyliyorum. Bu tasvirlerden biri Fransız Hastahanesi ser-cerrahı Doktor Lardiyi cüzzam-ı asabi illetine dair tetebbûat ve tetkikata sevk eylemiş ve Piniye ser-cerrahı Doktor Berje tarafından yazılıp Paris etibba-i encümen-i dânişine irsâl olunan layihaya da esas olmuştur. İcra ettiğim tecârib ile zî-kıymet taşların ta'yîn ve tefriki ve bazı mağşûşâtın tahlîli kâbil olmuş ve bu tecârib-i acizanem “ağraje” rütbe-i ilmiyyesini haiz Mösyö Vallo'nun “Jenisivil” nam gazeteye radyografi üzerine yazdığı mufassal makalede maa't-takdir ilân edilmiştir. Aza-yı dâhiliye-i bedenin mecrûh ve ma'lûl olanları radyografi sayesinde haricden müşahede edilmekle etibba ve cerrahîn giranbaha bir vasıta-i teşhîsa nâil olduğu gibi dâi-i şüphe paketlerin muhteviyatı da derhal anlaşılabilirdiğinden Fransa hastane ve gümrük ve posta idarelerinde radyografi daireleri küşad olunmuştur. Ulum ve fûnunun terakkisi hakkında ibzal buyurulan eltaf u inâyât-i kerem-güsterelerinin bî-hadd ü hesab olması cihetiyle bi'l-cümle mürettebatı için beş yüz lirayı Osmanî sarfına ihtiyaç gösteren bir radyografi numune laboratuvarı tesis ve küşadı için kullarına imtiyaz i'tasını istirhâm eder ve ta'yîn edilecek hastanelere radyografiye âid hidemâtın mükemmel ve muntazam sürette ifâsı der-uhde eyleyeceğimi arz eylerim. Ol-bâbda ve kâtıba-i ahvalde emr ü fermân ve lütf ü ihsan şevketlü kudretlü mehabetlü padişahımız padişah-ı amim-i nevâl efendimiz hazretlerindir.

Fi 16 Kanun-i sâni sene [1] 312

Ben de

Pangaltı'da Büyükdere caddesinde 89 numaralı hanede mukîm mekteb-i Sultani muallimlerinden Paris Dârülfununu fûnun şubesi tetkikât laboratuvarı sâbık âmeliyat reisi

Leon İzoard